



## Ombudsmanden tilfreds med tiltag for anbragte børn og unge

---

4. december 2013

På foranledning af Folketingets Ombudsmand ser et udvalg netop nu på, om anbragte børns og unges rettigheder er beskyttet godt nok. Men på tre områder skal der handles hurtigere. Efter henvendelse fra ombudsmanden tager Social-, Børne- og Integrationsministeriet derfor nu initiativ til tre lovændringer.

Det har ministeriet oplyst i et svar til Folketingets Ombudsmand, Jørgen Steen Sørensen. Ombudsmanden er godt tilfreds med, at ministeriet nu vil tage initiativ til at få løst de lovgivningsmæssige problemer, der ikke bør vente.

”Reglerne om brug af magt over for anbragte børn og unge er uklare. Derfor var det positivt, at der i sommer blev nedsat et udvalg for at sikre de anbragte børns og unges rettigheder. Men den slags arbejde tager tid, og derfor er det godt, at ministeriet nu tager initiativ til de regelændringer, der ikke bør vente,” siger Jørgen Steen Sørensen.

Ombudsmanden understreger, at han også selv fortsat har blikket rettet mod de anbragte børns og unges rettigheder, bl.a. under tilsynsbesøg i institutioner. ”Og hvis børn og unge mener, at de er blevet behandlet forkert, skal de naturligvis kontakte ombudsmanden”, siger Jørgen Steen Sørensen.

Social-, Børne- og Integrationsministeriet har oplyst, at ministeriet forventer, at et lovforslag med de tre ændringer vil blive fremsat i Folketinget i februar 2014.

Magtanvendelsesudvalget blev nedsat den 4. juli 2013, efter at Folketingets Ombudsmand havde været på tilsyn på en række socialpædagogiske opholdssteder og efterfølgende havde rejst spørgsmål over for Social-, Børne- og Integrationsministeriet om reglerne for magtanvendelse. Udvalget skal udarbejde en betænkning inden udgangen af 2014.

Se ombudsmandens breve af 24. august 2012 og 19. juli 2013 til Social-, Børne- og Integrationsministeriet.

Se nyhed om nedsættelse af magtanvendelsesudvalg.

## NYHED

For flere kommentarer kontakt:

Folketingets Ombudsmand, Jørgen Steen Sørensen, telefon 20 33 97 52.

Afdelingschef Morten Engberg, telefon 33 13 25 12.

## FAKTA

Social-, Børne- og Integrationsministeriet oplyser i sit brev af 1. november 2013, at ministeren forventer at ville stille forslag om følgende ændringer i lov om social service (forkortet SEL):

*”- Ændring af SEL § 123, stk. 1.*

*Jf. den nuværende ordlyd af servicelovens § 123, stk. 1, fremgår det, at der er hjemmel til at fikserer børn, når forholdene i det enkelte tilfælde, gør det absolut påkrævet.*

*Der er tale om en formulering fra den gamle bistandslov, der kan føres tilbage til 1978. Da man udarbejdede serviceloven i 1997, videreførte man bestemmelsen fra bistandsloven. Det fremgår imidlertid af bekendtgørelse nr. 18 af 15. januar 2013 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, samt af vejledning nr. 9293 af 23. maj 2013 om magtanvendelse over for børn og unge, at fiksering ikke er tilladt.*

*Da det er angivet direkte i § 123, stk. 1, at man må fikserer, hvis forholdene i det enkelte tilfælde, gør det absolut påkrævet, er der reelt i dag hjemmel til at fikserer børn, og bestemmelsen i magtanvendelsesbekendtgørelsens § 1, stk. 2, er således ikke i overensstemmelse med loven. Det vurderes på den baggrund, at bestemmelsen skal udgå af § 123, stk. 1, så der ikke er hjemmel til at fikserer børn og unge.*

*- Ændring af SEL § 123 a*

*I forbindelse med Folketingets Ombudsmands henvendelse i august 2012 er ministeriet blevet gjort opmærksom på, at der er tvivl om hjemlen til at undersøge børn og unges person og opholdsrum. Forholdet mellem servicelovens § 123 a og grundlovens § 72 og mellem servicelovens § 123 a og tvangsindgrebsloven gør, at det er nødvendigt at præcisere i lovtæksten, at indgreb kan ske uden retskendelse i lighed med, hvad der gælder i SEL § 123, stk. 2.*

*Derudover skal det afklares med Justitsministeriet, hvorvidt tvangsindgrebsloven finder anvendelse.*

- *Hjemmel til at anvende magt over for unge over 18 år*  
Arbejdet med vejledningen om magtanvendelsesreglerne, som blev offentliggjort den 26. juni 2013, og en henvendelse fra Folketingets § 71-udvalg om, hvilke magtanvendelsesregler, der gælder for unge mellem 18 og 23 år, som er anbragt i efterværn, har tydeliggjort, at reglerne om magtanvendelse over for børn og unge ikke efter gældende lov finder anvendelse over for unge over 18 år, der er anbragt som led i en strafferetlig afgørelse eller kendelse på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, nr. 5 og 6.

*Hvis unge over 18 år opholder sig i en af Kriminalforsorgens institutioner, gælder straffuldbyrdslovens regler om indgreb, men dette regelsæt finder ikke anvendelse over for unge over 18 år, der er anbragt på en institution efter serviceloven.*

*Det vurderes på den baggrund, at der er behov for at udarbejde en hjemmel til, at reglerne i servicelovens § 123, stk. 1, 3, 4 og 5, samt § 123 a også finder anvendelse over for unge over 18 år, som opholder sig på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.”*

Ifølge kommissoriet skal udvalget om magtanvendelse på anbringelsessteder for børn og unge:

- Beskrive de etiske, juridiske og praktiske udfordringer på magtanvendelsesområdet i forhold til døgntilbud og opholdssteder til børn og unge og i forhold til børn og unge boende hos plejefamilier.
- Analysere det eksisterende hjemmelsgrundlag for magtanvendelse.
- Analysere de behov for tiltag på området, der efterlyses af henholdsvis børn og unge, de ansvarlige institutioner og plejefamilier.
- Komme med anbefalinger til konkrete forslag til løsninger på udfordringerne.
- Hvis det vurderes relevant, udarbejde nye forslag til regler om magtanvendelse, der sikrer de redskaber, som er nødvendige på anbringelsessteder og i plejefamilier under hensyntagen til barnets retssikkerhed.
- Vurdere, om der er særlige grupper, der har særlige behov, herunder børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

## NYHED

*Folketingets Ombudsmand foretager regelmæssige tilsynsbesøg bl.a. på steder, hvor mennesker er eller kan blive berøvet deres frihed. Tilsynsbesøgene sker dels som led i Folketingets Ombudsmands almindelige tilsynsvirksomhed efter § 18 i ombudsmandsloven (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013) dels i henhold til den valgfri protokol til FN-konventionen mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (bekendtgørelse nr. 38 af 27. oktober 2009). Ombudsmandens arbejde efter protokollen udføres i samarbejde med DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur og Institut for Menneskerettigheder.*